

Závěrečný projekt

Téma : Logopedická intervence u žáků základních škol.

Problém : Poskytování logopedické intervence žákům na základních školách.

Otázka : Jaké možnosti logopedické intervence poskytují základní školy?

Škola by měla být pro žáky místem, které se významně podílí na rozvoji komunikačních schopností a rozvoji mluveného projevu žáků. Cílem výzkumu je zjistit jaké možnosti logopedické intervence se nabízejí žákům základních škol. Výzkum analyzuje možnosti logopedické intervence, zjišťuje možnosti a přínos logopedické péče a logopedických cvičení zařazených do výuky žáků. Dále udává, jaké mají učitelé možnosti a zkušenosti s poskytováním logopedické intervence žákům, a jaký je jejich názor na současné možnosti poskytování logopedické intervence.

Hlavní výzkumná otázka : Jaké možnosti logopedické intervence poskytují základní školy?

Vedlejší výzkumné otázky :

- Způsob zajištění logopedické intervence ?
- Přispívají učitelé logopedickými cvičeními ve vyučování ke zlepšení komunikační schopnosti žáků základní školy?
- Zaměřují se učitelé 1.-3. ročníku více na logopedickou intervenci než učitelé vyučující ve 4.-5. ročníku základní školy?
- Působí svět počítačů a televize negativně na komunikační schopnosti žáků základní školy?

Výzkumný vzorek má charakter kvalitativního výzkumu. Kvalitativní výzkum jsem si zvolila z důvodu charakteru a způsobu položení výzkumné otázky. A také proto, že v rámci svého výzkumu :

- 1) se budu zajímat o interpretaci a význam na danou problematiku z pohledu samotných aktérů - základních škol.
- 2) a také budu studovat a zkoumat informace o dané problematice v přirozeném prostředí základních škol

Metoda sběru dat – Rozhovor

Počet zkoumaných jednotek – 12

Způsob jejich kontaktování – osobní setkání ve škole, opakované docházení do hodin ZŠ

Zdůvodnění volby sběru dat –vzhledem ke zvolenému tématu Logopedická intervence u žáků základních škol jsem zvolila metodu sběru dat přes osobní rozhovor s učiteli základní školy, neboť jde o nejefektivnější způsob zjištění jejich názorů na danou problematiku a možnosti řešení problematiky.

Výhody – osobní kontakt, na základě reakcí respondenta možnost změn a přizpůsobení otázek, získání více informací

Nevýhody – časová zátěž, vylepšování vlastní osoby ze strany respondenta

Ukázka rozhovoru

- Kladené otázky :
1. Ve které škole pracujete?
 2. Ve kterém ročníku učíte?
 3. Jaká je Vaše odborná praxe ve školství?
 - 4 .Které vady řeči se nejčastěji podle Vás objevují u žáků?

5. Které hlásky jsou podle Vás nejvíce problémové pro Vaše žáky?
6. Prošli jste nějakou logopedickou přípravou?
7. Provádíte s dětmi ve vyučování logopedická cvičení?
8. Na jakou složku řeči se zaměřujete ?
9. Jak často provádíte logopedické cvičení?
10. Jakou formu volíte při logopedickém cvičení?

Etické problémy – nevhodným pokládáním otázek může dojít k uražení, rozrušení nebo rozčilení respondenta, otázky, které mohou mít pro respondenta citlivý charakter- etickým problémem pro respondenta odpovědět na takovou otázku

Praktické problémy – umožnění realizace výzkumu na dané škole od vedení školy, dostupnost a ochota respondentů k rozhovoru, úroveň vyjadřování respondentů a jejich celková spolupráce, formulace pokládaných otázek. Dalším praktickým problémem může být i míra zkušeností a vzdělání zkoumaných respondentů.

Terénní poznámky :

Rozhovor s prvním učitelem ze základní školy. Rozhovor probíhal v době polední přestávky učitele. Doba trvání rozhovoru byla 30 minut. Ukázka kladených otázek - odpovědí

1. Ve které škole pracujete?
Základní škola Ivančice
2. Ve kterém ročníku učíte?
Ve třetím ročníku
3. Jaká je Vaše odborná praxe ve školství?
10 let praxe ve škole, studium - VŠ Pedagogická fakulta
4. Které vady řeči se nejčastěji podle Vás objevují u žáků?

Dyslálie, Koktavost, Dysartrie (odpověď na uvedenou otázku č. 4 byla nerozhodná učitel nedokázal úplně jednoznačně specifikovat vady řeči.)

5. Které hlásky jsou podle Vás nejvíce problémové pro Vaše žáky?

R, Ř, G, Č

6. Prošli jste nějakou logopedickou přípravou?

V rámci studia na pedagogické fakultě- ano

7. Provádíte s dětmi ve vyučování logopedická cvičení?

Málo

8. Na jakou složku řeči se zaměřujete ?

Gramatickou

9. Jak často provádíte logopedické cvičení?

1 x měsíčně

10. Jakou formu volíte při logopedickém cvičení?

Hru, obrázky

(při otázkách, které jsou zaměřeny na zjištění konkrétních informací o logopedickém cvičení učitel odpovídal spíše jedním slovem, neměl zájem o specifikování odpovědi)

Námět k modifikaci :

Časová doba by mohla být prodloužena i na celou hodinu a prováděna v době volné hodiny učitele, kde by byla větší časová volnost. Odpovědi na otázky by měly být obsahově bohatší. Pokládání vedle připravených otázek i doplňující otázky, vyplývající z kontextu rozhovoru s příslušným učitelem.

Seznam literatury :

ČAČKA, O. *Psychologie dítěte*. Tišnov: Sursum&Hroch, 1994. ISBN 80-85799030

DVOŘÁK, J. *Logopedický slovník*. Žďár nad Sázavou: Logopedické centrum, Edice Logopaidia Clinica, 1998. ISBN 80-902536-2-8

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. Praha : Grada, 2006. ISBN 80-247-1110-9

KLENKOVÁ, J. Poruchy komunikačních schopností. In VÍTKOVÁ, M. a kol. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-51-6

KLENKOVÁ, J. Symptomatické poruchy řeči. In VÍTKOVÁ, M. a kol. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-51-6

KURIC, J. *Ontogenetická psychologie*. Brno : Akademické nakladatelství s.r.o., 2000. ISBN 80-214-1844-3

KUTÁLKOVÁ, D. *Opožděný vývoj řeči – dysfázie*. Praha: Septima, 2002. ISBN 80-7216-177-6

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-7169-195-X

LECHTA, V. a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-801-5

LECHTA, V. a kol. *Logopedické repetitorium*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelství, 1990. ISBN 80-08-00447-9

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-572-5

VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie školního dítěte*. Praha : Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-487-X

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X

BLAHUTKOVÁ, M. *Psychomotorika*. Brno : Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3067-4

Internetové zdroje :

http://kidshealth.org/parent/system/ill/speech_therapy.html